

Sudan'daki Mevcut Siyasi Durum Nereye Gidiyor?

Sudan'daki siyasi ve askeri saha son zamanlarda hızlı gelişmelere sahne olmaktadır; bu gelişmelerden en bariz olanı Suudi Veliaht Prensi Muhammed bin Selman ile Başkan Trump arasında Beyaz Saray'da gerçekleşen görüşme ve ikisi arasında Sudan dosyasıyla ilgili geçenler olmuştur. Nitekim sosyal medya kullanıcıları, Trump'ın ABD-Suudi Yatırım Forumu'ndaki konuşmasında, bin Selman'ın Sudan'daki krize bir çözüm talep ettiğini ve açıklamasından yarım saat sonra konuyu incelemeye başladığı eklemesinde bulunmasını memnuniyetle karşıladılar! Nitekim Trump, Truth Social adlı internet sitesinde, savaşı derhal durdurmak için başkanlık yetkisini kullanacağını yazdı!

Bu görüşme Sudan siyasi arenasında benzeri görülmemiş bir ilgiyle karşılandı; zira el-Burhan, Çarşamba akşamı X platformu hesabından şöyle bir tweet atmıştır: "Teşekkürler Majesteleri Prens Muhammed bin Selman, teşekkürler Başkan Donald Trump." Geçiş Egemenlik Konseyi, 19 Kasım 2025 Çarşamba günü yayınladığı ve sanki önceden hazırlanmış gibi görünen basın açıklamasında şunları söyledi: "Hükümet, Suudi Arabistan ve Amerika'nın Sudan'da adil bir barış sağlama çabalarını memnuniyetle karşılıyor ve Sudan'da kan dökülmesini durdurmak için gösterdikleri özen ve çabalarından dolayı kendilerine teşekkür ediyor; ayrıca Sudan halkının beklediği barışı gerçekleştirmek için onlarla ciddi bir şekilde çalışmaya hazır olduğunu da teyit eder."

Öte yandan Hızlı Destek Güçleri, bin Selman'ın (Trump ile) görüşmeleri sırasında doğrudan talebi üzerine ABD Başkanı Donald Trump'ın Sudan'daki savaşı sona erdirmek için çalışma niyetini açıklamasını memnuniyetle karşılayan bir açıklama yayınladı. Hızlı Destek Güçleri, duyuruyu memnuniyetle karşılayarak, yoğun uluslararası hareketleri "büyük ilgi ve takdirle" takip ettiklerini belirtti. Ayrıca barışı sağlamayı amaçlayan bu girişimlere "tam ve ciddi bir yanıt" verdiğini duyurdu. Trump'a ve Dörtlü'nün (ABD, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır) diğer liderlerine çabalarından dolayı derin şükranlarını sundu.

Avrupa ve birliği, Trump'ın Sudan'daki savaşı durdurma çabalarını destekleyen herhangi bir açıklama yapmamıştır; nitekim El Şark TV'ye göre daha önce kaynaklar, Sudanlı bir askeri ve hükümet heyetinin, Avrupalı yetkililerle kapsamlı istişarelerde bulunmak üzere Fransa ve Belçika'ya resmi bir ziyaret yapmaya hazırlandığını duyurmuştur. Nitekim Sudan hükümetiyle önümüzdeki günlerde ateşkes, siyasi çözüm ve savaşı durdurmak için atılan tüm adımların görüşülmesi planlanan Avrupa toplantıları beklenmedik bir şekilde ertelendi. Heyetin, 24 Kasım 2025'te Fransa'nın başkenti Paris'e yapacağı ziyaretle turuna başlaması ve aynı ayın 27'sinde de Belçika'nın başkenti Brüksel'e geçmesi planlanıyordu.

Bu olaylar, Amerika'nın Sudan'ı parçalama ve Avrupa'nın Sudan sahnesinde herhangi bir rol oynamasını engelleme planını hızlandırmak istediğini gösteriyor; bu ise el-Burhan'ın Pazar akşamı yaptığı son konuşmadan ve onun

tümgeneral ve üzeri rütbeli ordu subaylarıyla yaptığı toplantıdan açıkça anlaşılmaktadır; zira konuşması sırasında, Trump'ın son önerisine katıldıklarını, "Sumud" ve "Te'sis" olarak bilinen ittifaktan sivil güçlerin tüm unsurlarının uzaklaştırılmasını ve bunların isyancı güçlerin arayüzleri olarak kabul edilmesini vurgulamıştır.

El-Burhan'ın açıklamaları ve bunların Trump'ın kıdemli danışmanı Massad Boulos'un sunduğu ve Dörtlü'nün vizyonunu içeren belgeyi reddetmesi, elçinin belgesini reddedip Trump'ın sözünün kabul edilmesi yönünde gözlere kum serpmek şeklinde okunabilir. Buradan Amerika'nın olayların gidişatını tamamen kontrol altına aldığı ve bölgesel ve uluslararası araçlarını hazırladığı ortaya çıkıyor; zira Amerika, BAE ve Boulos'un varlığı ve insanların dost bir devletin varlığını kabul ettiği gerekçesiyle Dörtlü'nün önerisine karşı kamuoyunu şekillendirdikten sonra kazanma kartını oynamaya hazırlanmaktadır.

Dolayısıyla BAE devre dışı bırakılmış olup Türkiye ve Katar, ABD, Suudi Arabistan ve Mısır'ın da katılımıyla arabulucu olarak dahil edilmiştir.

Bilgiler, Sudan hükümetinin Hızlı Destek Güçleri ile yapılacak görüşmelerde Türkiye ve Katar'ı arabulucu olarak dahil etmeyi önerdiğine işaret ediyor. Bu öneri, Sudan'daki bir tarafın, arabuluculuğun kapsamını genişletmek istediğini yansıtıyor. Bu, Türkiye ve Katar'dan her birinin, Sudan ve Afrika Boynuzu'ndaki güçlü ilişkileri ve stratejik, kalkınma ve insani ilgileri kapsamında gerçekleşmekte olup bu ikisi, bu bölgelerde diplomatik çabalar göstermiş ve insani yardımlar sağlamışlardır. Özellikle rapor ve analizlerde bazı sesler, Türkiye'nin Dörtlü mekanizmasına dahil edilmesi (ya da yerine başka bir ülkenin getirilmesi) çağrısında bulunmakta ancak bu, mekanizmanın oluşturulmasında şimdiye kadar resmi bir değişiklik olduğu anlamına gelmemektedir.

Güney Afrika'da düzenlenen basın toplantısı sırasında Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülkesinin Sudan'da barışın sağlanması için ciddi çabalar gösterdiğini açıklamış ve bizzat Sudanlıların, ülkelerinin karşı karşıya olduğu krizlerin çözümünde Türkiye'nin katılımını talep ettiklerini vurgulamıştır. Ayrıca Türkiye'nin Sudan'ı kardeş ülke olarak kabul ettiğini ve istikrar çabalarını desteklemek için uzmanlığını ve bölgesel ve uluslararası ilişkilerini kullanmaya hazır olduğunu açıklayarak, Türkiye'nin çatışmayı sona erdirmek ve kapsamlı bir siyasi süreci başlatmak için Sudanlı taraflarla ve uluslararası toplumla çalışmasını sürdüreceğini vurgulamıştır. Bu açıklama, Sudan krizine acil çözüm bulunması yönünde uluslararası ve bölgesel çağrılar arttığı ve Ankara'nın arabuluculuk ve uzlaşma çabalarına destek verme konusundaki rolünün beklendiği bir zamanda gelmiştir.

Erdoğan'ın rolü ve Amerikan çıkarlarını içeren politikaları, örneğin Suriye, Libya ve Filistin gibi Arap ülkelerindeki çatışma ve anlaşmazlıkları takip eden herkes tarafından bilinmektedir...

Siyasi sahnede olup bitenler işte budur; askeri sahadaki gelişmelere bakıldığında ise, ordunun saldırı pozisyonunda olduğu ve Kordofan eyaletlerindeki isyancı güçlere ağır darbeler indirdiği, şiddetli çatışmaların ardından hayati öneme sahip bölgeleri geri aldığını görmekteyiz.

Askeri ordunun üstünlüğü yeni bir şey değildir; zira ordunun saha komutanları, isyanı ilk andan itibaren çözmek için yeterli askeri planlara, deneyime ve askeri donanımına sahiptir; nitekim insanlar, askerlerin herhangi bir zaman diliminde ordu liderliğinden “dizginleri serbest bırakmasını” ve isyanı çözmesini talep ettiğinde, ordunun isyancılardan bölgeleri geri alıp onları birkaç saat içinde yenilgiye uğratma yeteneğine tanık olmuştur. Nitekim bu, askerlerin isyanı yenilgiye uğratma konusundaki bilinci ve kapasiteleri hakkında yapılan dürüst bir açıklamadır ancak liderlerin başka bir görüşü vardır; çünkü savaşı çözme kararı onların elinde değildir, aksine dizginleri elinde tutan başka bir el vardır ki meseleyi elinde tutan bu el, savaşın askeri olarak çözülmesini istememektedir; çünkü onun amacı, ülkenin geleceği ve birliği için uzun vadeli boyutlara sahiptir.

Ömrüme yemin olsun ki halkına bir gün olsun yalan söylemeyen bir lider olan **Hizb-ut Tahrir**, bu lanetli planları uzun zamandan beri bir ifşa ettiği gibi aynı şekilde bunları planlayan odakları ve bunları uygulayan araçları da ifşa etmiş, böylece bu mesele, akla ve selim bir kalbe sahip olan herkes için açık bir hale gelmiştir. Bununla birlikte **Hizb-ut Tahrir**, bu planı boşa çıkarmak, dahası Sudan'daki yönetim krizine şifalı bir merhem sunmak ve kafir Batı'nın ülkemizdeki nüfuzunu kovmak için ümmet içinde ve ümmetle birlikte çalışmaktadır. Bu yüzden **Hizb-ut Tahrir**, medya platformlarını, basın açıklamalarını, onların siyasi konuşmalarını ve temsilcilerinin ülkedeki üst düzey yetkililer ve etkili şahsiyetlerle yaptığı görüşmelerini, şeytanın planlarını boşa çıkarmak için sıkı bir şekilde çalışmanın, dahası ümmetin, Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafeti Devleti'nin olduğu tek bir devletin ve tekbir sancağın altında birleşmesinin zaruretine yönlendirmektedir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Abdusselam İshak - Sudan